

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/83111,Bochenski-Tadeusz-Antoni.html>
2021-12-09, 08:34

Bocheński Tadeusz Antoni

BOCHEŃSKI Tadeusz Antoni (7 XI 1901, Szczakowa – 28 II 1958, Kraków), geolog i paleobotanik. Syn Antoniego, urzędnika pocztowego, i Marii z domu Kluss.

Po ukończeniu w 1922 IV Gimnazjum Realnego w Krakowie podjął studia na wydziale górniczym Akad. Górniczej, które wskutek choroby przerwał po trzech latach. W 1928–32 studiował geologię i paleontologię na UJ.

W 1929–34 był asystentem prof. J. Jarosza w Zakładzie Paleontologii Akad. Górniczej. Od 1930 współpracował również z Państwowym Inst. Geologicznym w Warszawie, z którego ramienia – pod kierownictwem S. Doktorowicza-Hrebnickiego – zajmował się badaniami flory Górnos Śląskiego Zagłębia Węglowego. Wyniki tych prac systematycznie przedstawiał na posiedzeniach naukowych Państwowego Inst. Geologicznego. W 1934–39 był kustoszem działu geologicznego Muzeum Śląskiego w Katowicach. Z tego okresu pochodzi praca B. *Badania geologiczne węgla w polskim zagłębiu węglowym* (1936). Jednocześnie był stale w kontakcie naukowym z prof. K. Piechem w Zakładzie Anatomii i Cytologii Roślin UJ. Wyniki ówczesnych studiów zawarł w opracowaniach: *Badania warstewek witytowych w węglu pasemkowym* (1936), a przede wszystkim *Über Sporophyllstände (Blüten) einiger Lepidophyten aus dem produktiven Karbon Polens* (1936) oraz *On the Structure of Sigillarian Cones and the Mode of their Association with their Stems* (1939).

W czasie wojny początkowo pracował w wydziale wodnym Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, a później w Amt für Bodenforschung, gdzie głównie zajmował się osadami karbonu. W 1944 był więziony w Płaszowie. Zwolniony, zabezpieczał mienie Państwowego Inst. Geologicznego i Akad. Górniczej. Po ucieczce Niemców w 1945 podjął pracę w

Państwowym Inst. Geologicznym pod kierunkiem S. Doktorowicza-Hrebnickiego. Razem opracowali *Zasady nowej nomenklatury pokładów węgla w Polskim Zagłębiu Węglowym* (1945), niebawem powszechnie obowiązujące w tym regionie. Wspólnie zorganizowali ponadto terenowe stacje geologiczne w Czeladzi i w Szczawnie-Zdroju. W Krakowie w Państwowym Inst. Geologicznym utworzył pracownię do badań węgla, w tym maceracji próbek w celu uzyskania okazów do badań paleobotanicznych. B. brał udział w rewindykacji w Niemczech polskiego mienia kulturalnego.

W 1950 doktoryzował się pod kierunkiem prof. W. Szafera na UJ na podstawie pracy *O owocniach (szyszkach) niektórych lepidofytów znalezionych w karbonie produktywnym Polskiego Zagłębia Węglowego*, habilitację uzyskał na AGH w 1951.

W 1950–52 wykładał na tej uczelni geologię węgla, a następnie do końca życia kierował Katedrą Złóż Węgla (od 1954 jako profesor). Z tego okresu pochodzą prace B., napisane z A. Bolewskim: *Wpływ nasunięcia karpackiego na jakość węgla Górnosląskiego Zagłębia Węglowego* (1950) i *Spostrzeżenia dotyczące genezy łupków ogniotrwałych w południowo-wschodniej części Górnosląskiego Zagłębia Węglowego* (1958). Pośmiertnie ukazała się rozprawa B. *Rozwój unerwienia listeczków u karbońskich paproci nasiennych z grupy Alethopteris i Lonchopteris oraz o znaczeniu analizy unerwienia dla diagnoz gatunku* (1960), w której zostały przedstawione m.in. podstawy metodologiczne badań nad sporami.

B. był jednym z pionierów w Polsce badań mikrospor w osadach karbonu. Wypracował oryginalne metody maceracji (sporządzał tzw. odklejki uwęglonych szczątków roślinnych). Adaptował do tych badań aparaturę optyczną, dzięki czemu opisany materiał nadawał się do precyzyjnej identyfikacji gatunkowej. Metody te powszechnie zastosowano w badaniach laboratoryjnych w kraju. Ich szczegółowy opis znajduje się w opracowaniu S. Dybowej i A. Jachowicza – uczniów i współpracowników B. – *Mikrospory górnośląskiego karbonu produktywnego* (1958).

W kierowanej przez B. katedrze na AGH pozostała po nim
doborowa kolekcja okazów karbońskiej flory licząca ponad 3
tysiące okazów.

SBP (S.M. Brzozowski); SBTP (D. Bijok); Fleszarowa.

S. Czarniecki: *Zarys historii geologii na Uniwersytecie
Jagiellońskim*, Kraków 1946; *Życiorysy profesorów i
asystentów Akademii Górniczo-Hutniczej...*, Kraków 1956 (Z.
Maślankiewiczowa).

Zbigniew Wójcik

[Poprzedni](#)
[Następny](#)